

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Loksa Linnavalitsus
Tallinna tn 45, Loksa linn
74806, Harju maakond
linn@loksa.ee

07.01.2022 nr 5.1-3/36189-16

ETTEKIRJUTUS

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lõike 4 ja Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 31.12.2019 käskkirja nr 26 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti kvaliteediosakonna järelevalve talituse nõunik Lilia Raudheiding Loksa Linnavalitsusele ettekirjutuse järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

1. Tagada, et Loksa Linnavalitsuses töötavad lastekaitsetöötajad, kellel on erialane ettevalmistus ja kõrgharidus

Alus: Lastekaitse seaduse (LasteKS) § 19 lõige 1, mille kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus.

Täitmise tähtaeg: 31.01.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loksa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2000 eurot.

2. Tagada lastekaitse töökorraldus, mis võimaldab lastekaitsetöötajatel täita kõiki seadusega pandud ülesandeid. Lastekaitsetöötajal peab olema piisavalt aega ennetustöö ja juhtumikorraldusliku töö tegemiseks.

Alus: LasteKS § 17 lõige 2, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus looma tingimused lastekaitsetöö tegemiseks eesmärgiga tagada LasteKS § 17 lõikes 1 loetletud ülesannete täitmine.

Täitmise tähtaeg: 31.03.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loksa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2000 eurot.

3. Tagada kõigi last mõjutavate otsuste vastuvõtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuse kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel laste huvide väljaselgitamine ning lähtuda otsuse tegemisel nendest kui esmatähtsast kaalutlusest.

Alus: LasteKS § 21 lõige 1, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastuvõtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuse kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel selgitada välja lapse huvid ning lähtuda otsuse tegemisel nendest kui esmatähtsast kaalutlusest, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

Lapse huvide väljaselgitamiseks tuleb selgitada välja kõik asjassepuutuvad lapse olukorra ja isikuga seonduvad asjaolud ning muu informatsioon, mis on vajalik, et hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule; selgitada lapsele kavandatava otsuse sisu ja põhjuseid, kuulata laps ära tema vanust ja arengutaset arvestades sobival viisil ning võtta lähtuvalt lapse vanusest ja arengutasemest tema arvamus arvesse ühe asjaoluna huvide väljaselgitamisel; kõiki asjassepuutuvaid asjaolusid kogumis hinnates kujundada põhjendatud seisukoht lapse huvide kohta seoses kavandatava otsusega. Kui lapse huvid erinevad lapse arvamuselt või muul põhjusel tehakse otsus, mis ei ühti lapse arvamusel, tuleb selgitada lapsele tema arvamusel arvestamata jätmise põhjuseid.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loksa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2500 eurot.

4. Tagada lapse abivajaduse hindamine lähtuvalt lastekaitseadusest tulenevatest nõuetest.

Alus: LasteKS § 28, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust. Lapse abivajadust hindab lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik, välja arvatud vabatahtlikus tegevuses, asendusteenistuses teenides, tööturuteenustel osaledes või praktikandina lapsega vahetult kokku puutuv isik, kaasates selleks vajaduse korral asjaomase spetsialisti.

Lapse abivajadust hinnates peab lastekaitsetöötaja andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile; last kasvatava isiku vanemlikele oskustele. Lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik peab lapse abivajaduse hindamisse kaasama lapse ja last kasvatava isiku või lasteasutuse, kus laps viibib.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loksa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2500 eurot.

5. Tagada kõikides juhtumimenetlustes juhtumiplaani ja tegevuskava koostamine ning abivajavale lapsele abi osutamisel võrgustikutöö rakendamine, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud korras.

Alus: LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loksa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2500 eurot.

6. Tagada otsuse tegemine juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest.

Alus: LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loxsa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2500 eurot.

7. Tagada abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel lapse arvamuse välja selgitamine ja dokumenteerimine ning lisada selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile.

Alus: LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loxsa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 2500 eurot.

8. Tagada lastekaitseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kandmine sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (STAR) sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras.

Alus: SHS § 144 lõige 1 punkt 8, mille kohaselt kannab kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed lastekaitseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Täitmise tähtaeg: 30.06.2022.

Sunniraha hoiatus: Juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Sotsiaalkindlustusamet Loxsa Linnavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel, kooskõlas SHS §ga 159, sunniraha 2000 eurot.

Kui ettekirjutuse adressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või lilia.raudheiding@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta adressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Menetluskäik ja põhjendused:

Eelmine järelevalve Loksa Linnavalitsuses lastekaitse korraldamise üle toimus ajavahemikul 31.05–25.09.2018. Järelevalve käigus tuvastati järgmised rikkumised (järelevalve 05.10.2018 akt nr 1.1-13/15598-7):

1. LasteKS § 28 – lapse abivajadust ei ole hinnatud
2. LasteKS § 29 lõige 2 – abi osutamisel ei ole rakendatud võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid SHS sätestatud korras
3. LasteKS § 29 lõige 3 – ei ole tehtud otsust juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks kümne päeva jooksul peale abivajavast lapsest teada saamist
4. LasteKS § 29 lõige 5 – ei ole dokumenteeritud lapse arvamust

Sotsiaalkindlustusamet algatas järelevalvemenetluse 19.10.2021. Järelevalve teostamisel kontrolliti LasteKSis kohaliku omavalitsuse üksuse kohta sätestatud nõuete ja kohaliku omavalitsuse üksuse lastekaitsetöötaja kohta sätestatud nõuete täitmist ning SHS § 144 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmete kandmist sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse ja riigi poolt tasandus- ja toetusfondist (TTF) asendushooldusteenuse (AHT) rahastamiseks ja korraldamiseks eraldatud rahaliste vahendite (AHRV) kasutamise eesmärgipärasust ja AHT rahastamise andmete kandmist sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (STAR).

Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevalt otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohalikule omavalitsusele võib panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Riik on kohalikule omavalitsusele pannud LasteKSiga kohustused ja ülesanded laste õiguste ja heaolu tagamisel ning lastekaitse korraldamisel, võttes arvesse sihtrühma haavatavust. Kohalik omavalitsus on esimene asutus, kellele poole on lastel või abivajavate laste vanematel võimalus pöörduda ning abi saada. Kui kohalik omavalitsus ei taga talle seadusega pandud kohustuste täitmist, jäävad abivajavad või hädaohus olevad lapsed ilma abita ning pikemas perspektiivis mõjutab see oluliselt nende kasvamist täisväärtuslikeks ühiskonna liikmeteks. Kohaliku omavalitsuse üks põhimõtteid on seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel.

Järelevalve käigus tuvastati, et Loksa Linnavalitsus ei ole täitnud kõiki LasteKSis sätestatud nõudeid ja kohustusi ning ei ole kandnud kõiki või kõikides kontrollitud menetlustes SHS § 144 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmeid sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse. Järelevalve tulemused on kirjeldatud järelevalve aktis nr 5.1-3/36189-11.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist Loksa Linnavalitsusele esitada kirjalikult oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta hiljemalt 07.01.2022. Loksa Linnavalitsus esitas arvamuse ja selgitused 06.01.2022, mille kohaselt ollakse astumas samme selleks, et Loksa Linnavalitsuses töötaksid seaduse nõuetele vastavad lastekaitse- ja sotsiaaltöötajad ning lastekaitsetöö oleks nõuetekohaselt dokumenteeritud ja STARi vajalikud sissekanded tehtud.

Sotsiaalkindlustusameti seisukoht: Loksa Linnavalitsusel on esmane vastutus tagada LasteKS §s 17 sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud lastekaitsetöötajad (s.o lapse õiguste ja heaolu tagamise ülesandeid täitvad ametnikud), kes muu hulgas peavad vastama ka seaduses kehtestatud nõuetele. LasteKS §des 19–20 on kehtestatud nõuded lastekaitsetöötajate hariduse ja pädevuse ning lastega töötamise õiguse osas. LasteKS § 19 jõustus pärast nelja-aastast ooteaega 01.01.2020 ja käsitleb lastekaitsetöötajale esitatavaid haridusnõudeid ja kutse omandamise kohustust. Jõustunud LasteKS § 19 lõike 1 kohaselt peab lastekaitsetöötajal olema erialane ettevalmistus ja kõrgharidus ning § 19 lõike 2 kohaselt peab lastekaitsetöötaja hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele. Lastekaitsetöötajale esitatavad nõuded ja nende rakendamine sätestati LasteKSis seaduse jõustumisel 01.01.2016 (enne LasteKS-i jõustumist tööle asunud lastekaitsetöötaja peab § 19 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded täitma hiljemalt 2022. aasta 1. jaanuariks). Loksa Linnavalitsuse lastekaitse- ja sotsiaaltööspetsialist ei ole 2022. aasta 1. jaanuariks neid nõudeid täitnud.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid, järelevalves kogutud tõendeid ja tuvastatud puuduste ulatust ning asjaolu, et Loksa Linnavalitsus ei ole eelmise järelevalve käigus tuvastatud rikkumisi kõrvaldanud, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine põhjendatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Lilia Raudheiding
Nõunik